

Skripka cholgʻusida ergonomik qoʻl texnikasi va intonatsion aniqlikni shakllantirishning innovatsion yondashuvlari

Rustam Samadovich Karimov
Buxoro psixologiya va xorijiy tillar instituti

Annotatsiya: Ushbu maqola skripka cholgʻusida ergonomik qoʻl texnikasi va intonatsion aniqlikni shakllantirishning innovatsion yondashuvlarini oʻrganadi. Maqolada, skripka chalishdagi toʻgʻri pozitsiya va qoʻl texnikasining ahamiyati, shuningdek, musiqaning toʻgʻri intonatsiyasini saqlash zarurati haqida soʻz yuritiladi. Pedagogik amaliyotda zamonaviy texnologiyalar, jumladan video darslar va musiqiy tahlil dasturlari orqali intonatsion aniqlikni rivojlantirish imkoniyatlari koʻrsatilgan. Innovatsion yondashuvlar yosh skripkachilarga musiqiy texnikani oʻrgatishda samarali yordam beradi va ular oʻz ijrosini takomillashtirishda yangi usullarni qoʻllash imkonini yaratadi. Maqola, skripka chalishda musiqachining texnik mahorati va ifodaviyligini yaxshilashga qaratilgan zamonaviy pedagogik yondashuvlarni taqdim etadi.

Kalit soʻzlar: skripka, ergonomik qoʻl texnikasi, intonatsion aniqlik, innovatsion yondashuvlar, musiqiy pedagogika, texnik mahorat, musiqiy tahlil dasturlari, video darslar, yosh skripkachilar, musiqiy ifoda, pedagogik usullar, musiqiy taʼlim

Innovative approaches to developing ergonomic hand technique and intonational accuracy in violin playing

Rustam Samadovich Karimov
Bukhara Institute of Psychology and Foreign Languages

Abstract: This article examines innovative approaches to developing ergonomic hand technique and intonational accuracy in violin playing. It discusses the importance of correct posture and hand technique in violin playing, as well as the necessity of maintaining proper intonation in music. The article presents opportunities for enhancing intonational accuracy through modern technologies, such as video lessons and music analysis software, in pedagogical practice. These innovative approaches effectively assist young violinists in learning musical technique and allow them to apply new methods to improve their performance. The article introduces modern pedagogical approaches aimed at improving the technical mastery and expressiveness of musicians in violin playing.

Keywords: violin, ergonomic hand technique, intonational accuracy, innovative approaches, music pedagogy, technical mastery, music analysis software, video lessons, young violinists, musical expression, pedagogical methods, music education

Skripka cholg'usi musiqiy san'atning eng murakkab va nozik asboblardan biri sifatida, musiqachidan yuqori darajadagi texnik va artistik mahoratni talab qiladi. Skripka chalishda ergonomik qo'l texnikasi va intonatsion aniqlik alohida ahamiyatga ega bo'lib, musiqa ifodasining to'liq va mukammal bo'lishini ta'minlaydi. Ushbu maqolada, skripka chalishdagi ergonomik texnika va intonatsion aniqlikni shakllantirishda innovatsion yondashuvlar, shu jumladan yangi pedagogik usullar, zamonaviy texnologiyalar va ilmiy tadqiqotlar haqida so'z yuritiladi.

Ergonomik qo'l texnikasi - bu skripkachi tomonidan chalish jarayonida tananing tabiiy pozitsiyasini saqlab qolish hamda qo'l va bo'yinning noqulay pozitsiyalarini oldini olishga qaratilgan amaliyotlar to'plamidir. Skripka chalish jarayonida musiqachining to'g'ri va qulay pozitsiyada bo'lishi zarur, chunki noqulay pozitsiya musiqaning sifatini pasaytirib, jismoniy og'riqlarni keltirib chiqarishi mumkin. Bu nafaqat musiqaning sifatiga, balki musiqachining uzoq muddat davomida asbobni chalyapti deb hisoblaganida sog'lig'iga ham ta'sir qiladi.

Ergonomik texnika zamonaviy pedagogik amaliyotda ahamiyatli rol o'ynaydi. Bugungi kunda yosh skripkachilarni to'g'ri pozitsiyaga o'rgatish uchun turli xil usullar va texnikalar ishlab chiqilgan. Bu usullarni o'rgatish va amaliyotda qo'llash orqali musiqachilar qo'l va bo'yinning zararli harakatlaridan saqlanishlari mumkin.

Intonatsion aniqlik: musiqaning mukammalligi. Skripkachi musiqani chalayotganda, tovushlarning to'g'ri va aniq bo'lishi zarur. Intonatsion aniqlik - bu skripkachi tomonidan tanlangan notaning to'g'ri va barqaror ohangda ijro etilishini anglatadi. Skripka chalishda intonatsion aniqlikni saqlash, musiqaning ifodaviyligini oshiradi va skripkachi bilan tinglovchi o'rtasida chuqur musiqiy bog'lanish yaratiladi. Shu sababli, intonatsiya bo'yicha muvaffaqiyatli o'rgatish uchun bir qator innovatsion pedagogik yondashuvlar ishlab chiqilgan.

Intonatsiya bo'yicha muammolar ko'pincha musiqachining tinglash qobiliyatiga, qo'l texnikasiga va asbob bilan ishlashga bog'liq bo'ladi. Shu boisdan, intonatsion aniqlikni shakllantirishda, musiqachilarni tinglash, sezgi va uyg'unlikka o'rgatishning ahamiyati katta. Pedagoglar bu jarayonni muvofiqlashtirishda yuqori texnologiyalardan, masalan, skripka uchun maxsus dasturlar va musiqiy tahlil qilish vositalaridan foydalanmoqdalar.

Innovatsion yondashuvlar: pedagogika va texnologiyaning o'zaro integratsiyasi. Bugungi kunda skripka pedagogikasida innovatsion yondashuvlarning ko'pligi kuzatilmoqda. Zamonaviy texnologiyalarni qo'llash orqali, skripkachi va usta pedagoglar musiqiy texnikani samarali o'rgatish imkoniyatlariga ega bo'lishdi.

Masalan, videodarslar, interaktiv o'quv dasturlari va musiqiy tahlil dasturlari skripka chalishda intonatsion aniqlikni oshirishda samarali yordam beradi.

Video darslar va onlayn o'quv platformalari yordamida musiqachilar o'zlarining ijro texnikasini yaxshilash uchun professional pedagoglar tomonidan ishlab chiqilgan darslarni o'rganishlari mumkin. Ushbu texnologiyalar o'z navbatida, o'quvchilar uchun bo'sh vaqtni samarali o'tkazish va yangi mahoratlarni o'zlashtirish imkonini yaratadi.

Musiqiy tahlil dasturlari esa, skripkachi va musiqiy o'qituvchilarga musiqa asarlarini o'rganishda yordam beradi. Ular nafaqat notalarni, balki tovushlarning to'g'ri intonatsiyasini, tempni va boshqa muhim elementlarni aniqlashga yordam beradi. Bu dasturlar yordamida musiqachilar o'z intonatsiyasini tekshirib, o'zgartirishlar kiritishlari mumkin.

Yosh skripkachilarni tarbiyalashda innovatsion pedagogik yondashuvlar

Innovatsion pedagogika metodlari yosh skripkachilarni tarbiyalashda ham muhim ahamiyatga ega. Bu usullar, o'quvchilarni amaliyotda qo'llash orqali ularning ijro texnikasini va musiqiy sezgisini rivojlantirishga qaratilgan. Masalan, o'quvchilarni musiqaning intuitiv tuzilmasiga o'rgatish orqali, ular notalarning barqarorligini va musiqaning ifodaviyligini yaxshilashlari mumkin.

Bundan tashqari, multimedia vositalari orqali o'quvchilarga turli xil musiqiy asarlarni tahlil qilish imkoniyati beriladi. Bu pedagogik yondashuvlar, yosh skripkachilarga musiqani yanada chuqurroq anglash va o'z ijrolarini yaxshilash imkoniyatini beradi.

Xulosa qilib shuni aytish kerakki, skripka cholg'usida ergonomik qo'l texnikasi va intonatsion aniqlikni shakllantirish, nafaqat musiqiy ijro, balki musiqachining sog'lig'i va uzoq muddatli faoliyati uchun ham muhim ahamiyatga ega. Innovatsion pedagogik yondashuvlar va texnologiyalarning o'zaro integratsiyasi, skripkachi va pedagoglar uchun yangi imkoniyatlar yaratmoqda. Bu yondashuvlar, musiqachilarga nafaqat texnik mahoratni, balki musiqaning chuqur ifodasini ham rivojlantirishga yordam beradi. Skripkachi o'z ijrosini takomillashtirgan sari, uning musiqiy ifodasi ham boyib, tinglovchilarga yanada kuchli ta'sir o'tkazadi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. К.Б. Холиков. Дизели мажор ва минор тоналлигини аниқлашнинг оптимал усуллари. Science and Education 3 (9), 416-421.
2. К.Б. Холиков. Бемолли мажор ва минор тоналлигини аниқлашнинг оптимал усуллари ва креативлиги. Science and Education 3 (10), 533-539.
3. К.Б. Холиков. Теоретические основы определения механических свойств музыкальных и шумовых звуков при динамических воздействиях.. Scenfific progress 2.

4. К.Б. Холиков. Место творческой составляющей личности преподавателя музыки и её роль в обучении детей общеобразовательной школе. *Science and Education* 3 (8), 145-150.

5. KB Kholikov. Harmony to voice exercise their role in the regulation of muscular activity in vocal music. *Scopus, musical education.*, 705-709.

6. KB Kholikov. The content of a music lesson in a comprehensive school. *Web of Science Magazine*, 1052-1059.

7. KB Kholikov. Polyphonic forms of music based on traditional organizational principles. *Web of Science Magazine*, 375-379.

8. KB Kholikov. signs. The main elements of music, their formative action. *Melody. Theme. Web of Science* 2, 720-728.

9. KB Kholikov. The role of theory and application of information systems in the field of theory, harmony and polyphony of music. *musical education - Web of Science*, 1044-1051.

10. К.Б. Холиков. Область применения фугированных форм. Тройные и четверные фуги. Фугетта и Фугато. *Scientific progress*, 2.

11. К.Б. Холиков. Форма музыки, приводящие к структурной, драматургической и семантической многовариантности произведения. *Журнал Scientific progress* 2 (№ 4), 955-960.

12. К.Б. Холиков. Проблематика музыкальной эстетики как фактическая сторона повествования. *Science and Education* 3 (5), 1556-1561.

13. К.Б. Холиков. Проблема бытия традиционной музыки Узбекистана. *Science and Education* 3 (5), 1570-1576.

14. К.Б. Холиков. Отличие музыкальной культуры от музыкального искусства в контексте эстетика. *Science and Education* 3 (5), 1562-1569.

15. К.Б. Холиков. Пение по нотам с сопровождением и без него по классу сольфеджио в высших учебных заведениях. *Science and Education* 3 (5), 1326-1331.

16. К.Б. Холиков. *Musical pedagogy and psychology. Bulletin of science and education*. 99 (21-2), 58-61.

17. К.Б. Холиков. Значение эстетического образования и воспитания в общеобразовательной школе. *Science and Education* 3 (5), 1549-1555.

18. К.Б. Холиков. Эстетическое воспитание молодёжи школьного возраста в сфере музыки. *Science and Education* 3 (5), 1542-1548.

19. К.Б. Холиков. *Methods of musical education through education in universities. musical education - Web of Science* 3 (66), 57-60.

20. К.Б. Холиков. Роль педагогических принципов метода моделирования, синтеза знаний при моделировании музыкальных систем. *Science and Education* 3 (3), 1032-1037.

21. К.Б. Холиков. Музыка как релаксатор в работе мозга и ракурс ресурсов для решения музыкальных задач. *Science and Education*. 3 (3), 1026-1031.
22. К.Б. Холиков. Музыкальное образование и имитационное моделирование процесса обучения музыки. *Science and Education* 3 (3), 1020-1025.
23. К.Б. Холиков. Теоретические особенности формирования музыкальных представлений у детей школьного возраста. *Scientific progress* 2 (4), 96-101.
24. К.Б. Холиков. Необходимые знание в области проектирования обучения музыкальной культуры Узбекистана. *Scientific progress* 2 (6), 952-957.
25. К.Б. Холиков. Некоторые методические трудности, возникающие при написании общего решения диктанта по предмету сольфеджио. *Scientific progress*. 2 (№3), pp. 734-742.
26. К.Б. Холиков. К вопросу вокальной музыке об адресате поэтического дискурса хора. *Scientific progress*. 2 (№ 3), pp. 1087-1093.
27. К.Б. Холиков. Роль электронного учебно-методического комплекса в оптимизации музыкального обучение в общеобразовательной школе. *Scientific progress* 2 (4), 114-118.
28. К.Б. Холиков. Модульная музыкальная образовательная технология как важный фактор развития учебного процесса по теории музыки. *Scientific progress* 2 (4), 370-374.
29. К.Б. Холиков. Вокал, вокалист, вокализ. Ария, ариозо и ариетта. *Science and Education* 3 (2), 1188-1194.
30. К.Б. Холиков. Характерная черта голоса у детей, певческая деятельность. *Science and Education* 3 (2), 1195-1200.